

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 24 Μαρτίου 2022
(OR. en)

7566/22

JAI 397
MIGR 93
ASILE 35
SOC 182
EMPL 117
EDUC 101
SAN 185

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	23 Μαρτίου 2022
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 131 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Υποδοχή όσων εγκαταλείπουν τις εμπολέμες περιοχές στην Ουκρανία: προετοιμασία της Ευρώπης για την κάλυψη των αναγκών

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 131 final.

σνημμ.: COM(2022) 131 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.3.2022
COM(2022) 131 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Υποδοχή όσων εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία:
προετοιμασία της Ευρώπης για την κάλυψη των αναγκών**

Μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, περίπου τριάμισι εκατομμύρια άνθρωποι, κυρίως γυναίκες και παιδιά, έχουν φτάσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα σε διάστημα τεσσάρων μόλις εβδομάδων. Τόσο η κλίμακα όσο και η ταχύτητα των αφίξεων είναι πρωτοφανείς. Αν και η ΕΕ συνεχίζει άοκνα να στηρίζει όσους πλήττονται από την ανθρωπιστική καταστροφή στην Ουκρανία, η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται σε δράσεις εντός της ΕΕ για τη στήριξη όσων εγκαταλείπουν τη χώρα.

Κεντρική θέση στην κοινή απάντηση των κρατών μελών απέναντι στον πόλεμο έχει η θερμή υποδοχή που επιφυλάσσει η ΕΕ σε όσους εγκαταλείπουν τις εστίες τους¹. Η δράση σε επίπεδο ΕΕ αντικατοπτρίζει την αποφασιστικότητα, τη συμπόνια και την αλληλεγγύη που επιδεικνύουν οι λαοί ολόκληρης της ΕΕ, καθώς και τις τεράστιες προσπάθειες που καταβάλλουν οι εθνικές και τοπικές αρχές, οι ΜΚΟ, οι ενώσεις κοινοτήτων και οι επιχειρήσεις.

Επί του παρόντος, δικαίως δίνεται έμφαση στην κάλυψη των άμεσων αναγκών υποδοχής και προστασίας όσων καταφθάνουν. Η ΕΕ παρέχει συνεχή στήριξη στα κράτη μέλη όσον αφορά τη συνδρομή στα σύνορα, την υποδοχή και την πολιτική προστασία. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει μια προοπτική σχετικά με το πώς θα εξακολουθήσει η ΕΕ να στηρίζει διαχρονικά το έργο τους.

Αντιπροσωπευτική της θερμής υποδοχής από την ΕΕ είναι η ενεργοποίηση για πρώτη φορά της οδηγίας για την προσωρινή προστασία², προκειμένου να παρασχεθεί ταχεία και αποτελεσματική συνδρομή και σαφές νομικό καθεστώς. Οι Ουκρανοί και Ουκρανές υπήκοοι και τα μέλη των οικογενειών τους, καθώς και τα άτομα που έχουν εκτοπιστεί λόγω της σύγκρουσης και έχουν εγκατασταθεί στην Ουκρανία³, δικαιούνται πλέον πρωτοφανή προστασία σε ολόκληρη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε στέγαση, σχολεία, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και θέσεις εργασίας. Τα δικαιώματα αυτά θα εξακολουθήσουν να ισχύουν καθώς περισσότεροι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την Ουκρανία. Η πρόκληση πλέον είναι να ενεργοποιηθούν τα δικαιώματα αυτά στην πράξη.

Όσοι και όσες φτάνουν έχουν βιώσει τον χωρισμό των οικογενειών τους. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί ο μεγάλος αριθμός παιδιών που φτάνουν από την Ουκρανία, για τα οποία τα Ηνωμένα Έθνη εκτιμούν ότι μπορεί να αντιστοιχούν στο ήμισυ του συνόλου των αφίξεων. Τα παιδιά αυτά έχουν εκτεθεί σε τρομακτικές εμπειρίες και θα χρειαστούν ιδιαίτερη προστασία, φροντίδα και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Πολλά από αυτά είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή φτάνουν χωρίς γονείς. Όλα τα παιδιά πρέπει να αισθάνονται ασφαλή και προστατευμένα, να αρχίσουν να πηγαίνουν στο σχολείο για να μπορέσουν να αποκτήσουν και πάλι μια αίσθηση σταθερότητας, αλλά και να προστατευτούν από τους ενδεχόμενους κινδύνους κακοποίησης και εμπορίας ανθρώπων.

¹ Ανακοίνωση σχετικά με την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη με τους πρόσφυγες και τα άτομα που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία, COM(2022)107 (8.3.2022)

² Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

³ Εκτός από τους Ουκρανούς και τις Ουκρανές υπηκόους, η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου ορίζει ότι θα πρέπει να παρέχεται προσωρινή προστασία και σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που τύγχαναν διεθνούς προστασίας στην Ουκρανία, καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους, αν διέμεναν στην Ουκρανία πριν από τις ή στις 24 Φεβρουαρίου 2022. Για υπηκόους τρίτων χωρών που διέμεναν στην Ουκρανία πριν από τις ή στις 24 Φεβρουαρίου με μόνιμη άδεια διαμονής και δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν με ασφάλεια στη χώρα καταγωγής τους, τα κράτη μέλη παρέχουν είτε προσωρινή προστασία είτε επαρκή προστασία βάσει του εθνικού τους δικαίου. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να παρέχουν προσωρινή προστασία σε άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που διέμεναν νόμιμα στην Ουκρανία και δεν είναι σε θέση να επιστρέψουν.

Για την αντιμετώπιση της πρόκλησης θα χρειαστεί κοινή προσέγγιση, αλλά και πραγματική αλληλεγγύη. Νέες επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές⁴ σχετικά με την οδηγία για την προσωρινή προστασία θα βοηθήσουν τα άτομα που φτάνουν να απολαύουν συνεκτικού και αποτελεσματικού επιπέδου δικαιωμάτων, αλλά θα βοηθήσουν και τα κράτη μέλη να επωμιστούν τις νέες ευθύνες τους. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα επικαιροποιούνται τακτικά για να στηρίζουν τα κράτη μέλη στις καθημερινές προκλήσεις και τις νέες καταστάσεις που αντιμετωπίζουν.

Έχει πλέον τεθεί σε λειτουργία πλατφόρμα αλληλεγγύης για τον συντονισμό της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, αρχής γενομένης από τις μεταφορές από τη Μολδαβία, η οποία δέχεται εξαιρετική πίεση. Η πλατφόρμα θα συντονίζει τις προσφορές αλληλεγγύης και τις ανάγκες που προσδιορίζονται, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας υποδοχής⁵. Θα διασφαλίζει τη βέλτιστη αξιοποίηση εγκαταστάσεων και υπηρεσιών σε ολόκληρη την ΕΕ, συνδέοντας όλα τα εργαλεία και τα μέσα σε επίπεδο ΕΕ ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, θα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις πλέον ευάλωτες περιπτώσεις, ιδίως στα παιδιά. Κατά την πρώτη εβδομάδα λειτουργίας της, έξι κράτη μέλη και η Νορβηγία δεσμεύτηκαν να δεχθούν άτομα που είχαν εγκαταλείψει την Ουκρανία και ασκούσαν τεράστια πίεση στις ικανότητες υποδοχής της Μολδαβίας. Για την ταχεία υλοποίηση και την επίτευξη αποτελεσμάτων στην πλατφόρμα αλληλεγγύης, θα είναι ουσιώδης η ενεργή συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, των κρατών μελών και των οργανισμών. Η παροχή διαφανών και επικαιροποιημένων δεδομένων⁶ από τα κράτη μέλη θα έχει καθοριστική σημασία για τον αποτελεσματικό συντονισμό, ώστε να ανακατευθύνονται τα άτομα σε κράτη μέλη με επαρκή ικανότητα.

Δεδομένης της κλίμακας των αναγκών, όλοι οι τομείς της κοινωνίας συμμετέχουν στην παροχή πρόσβασης στα δικαιώματα που απορρέουν από την προσωρινή προστασία — στέγαση, εκπαίδευση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και πρόσβαση σε θέσεις εργασίας. Σημαντικό ρόλο παίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι επιχειρήσεις, οι κοινωνικοί εταίροι, οι υπηρεσίες υγείας, οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες απασχόλησης, οι υπηρεσίες προστασίας του παιδιού, οι δομές παιδικής φροντίδας και τα σχολεία, μαζί με την κοινωνία των πολιτών, τις οργανώσεις μεταναστών και τις κοινότητες της διασποράς. Η συμμετοχή αυτή θα συνοδεύεται από μια σημαντική νέα προσπάθεια σε επίπεδο ΕΕ, για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου της διαθέσιμης χρηματοδότησης και την αξιοποίηση μεγάλης ποικιλίας δικτύων εμπειρογνομόνων.

Για να δοθεί στήριξη σε τόσα πολλά νεοαφιχθέντα πρόσωπα στην Ευρώπη, τα οποία εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία, χρειάζεται ανθρωπισμός και ευελιξία. Πρόκειται για σημαντική πρόκληση όσον αφορά την αποτελεσματική οργάνωση και συντονισμό από την πλευρά της ΕΕ, καθώς και σε συνεργασία με τις ουκρανικές αρχές και τους διεθνείς εταίρους. Η ΕΕ βρίσκεται αντιμέτωπη με μια πρωτοφανή πρόκληση και η συλλογική ισχύς είναι εκείνη που θα της επιτρέψει να ανταποκριθεί στα άτομα που χρειάζονται τη βοήθειά μας, σύμφωνα με τις αξίες μας και τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής.

Η Επιτροπή:

⁴ Ανακοίνωση σχετικά με επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας, C(2022) 1806, (21.3.2022)

⁵ Το έργο αυτό βασίζεται στην καθοδήγηση που παρέχουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού ολοκληρωμένης πολιτικής αντιμετώπισης κρίσεων (IPCR).

⁶ Συμπεριλαμβανομένων δεδομένων σχετικά με τις ροές και τον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται στα εδάφη των κρατών μελών, καθώς και σχετικά με τις διαθέσιμες ικανότητες στέγασης

- θα κινητοποιήσει βασικά δίκτυα για τη στήριξη των κρατών μελών μέσω της πλατφόρμας αλληλεγγύης όσον αφορά τη βέλτιστη χρήση των πόρων και της εμπειρογνώσεως σε ολόκληρη την ΕΕ,
- θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν γρήγορα και ευέλικτα τα κονδύλια της ΕΕ, έτσι ώστε να διοχετεύεται γρήγορα εξατομικευμένη χρηματοδότηση για τη στήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών, των βασικών οργανισμών και της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό να καταστούν πραγματικότητα τα δικαιώματα που παρέχονται μέσω της προσωρινής προστασίας,
- θα δημιουργήσει ειδικές δομές ώστε τα κράτη μέλη πρώτης εισόδου και προορισμού, καθώς και άλλοι πάροχοι βασικών υπηρεσιών, να μπορούν να εγκαταστήσουν τα βέλτιστα διαθέσιμα εργαλεία το συντομότερο δυνατόν.

I ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ουκρανοί και Ουκρανές έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τη χώρα τους παρά τη θέλησή τους λόγω της ρωσικής επίθεσης· πολλά από αυτά τα άτομα θα έχουν την ελπίδα ότι θα επιστρέψουν τελικά στην πατρίδα τους. Το πόσο σύντομα θα είναι αυτό δυνατό παραμένει ιδιαίτερα αβέβαιο. Ως εκ τούτου, η στήριξη πρέπει να είναι *άμεση*, αλλά να λαμβάνεται υπόψη και η *πιθανότητα παρατεταμένης παραμονής*. Η παράμετρος αυτή αντικατοπτρίζεται στον σχεδιασμό της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, η οποία ορίζει αρχική προστασία για ένα έτος, η οποία όμως θα μπορούσε αυτομάτως να ανανεωθεί δύο φορές για έξι μήνες κάθε φορά. Η στήριξη προς τα κράτη μέλη αποτελεί συνδυασμό της στήριξης για τη διαχείριση των σημερινών προκλήσεων με την αντιμετώπιση των προβλέψιμων αναγκών τους μεσοπρόθεσμα.

Το σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027⁷ παρέχει ένα ισχυρό πλαίσιο για την καθοδήγηση του έργου και τη διατήρηση των δεσμών που παρατηρούνται σήμερα μεταξύ των προσώπων που εκτοπίζονται από την Ουκρανία και των κοινοτήτων υποδοχής. Τονίζει τη σημασία της συμπερίληψης ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών —συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των νεοαφιχθέντων προσώπων και των κοινοτήτων της διασποράς— στον σχεδιασμό των δράσεων. Η συμπερίληψη είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική επικοινωνία, την ενδυνάμωση και την ανάληψη ευθύνης. Επίσης σημαντικός είναι ο συντονισμός, ώστε οι συνεισφορές από δημόσιες αρχές, φιланθρωπικές οργανώσεις και την κοινωνία των πολιτών να συνδυάζονται για την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων· όπου αυτό είναι δυνατόν, σε συνεργασία και με τις ουκρανικές αρχές. Η Επιτροπή έχει κινητοποιήσει το Erasmus+, το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης και τις πολιτιστικές κοινότητες ώστε να προσαρμόσουν τις δραστηριότητές τους για τη στήριξη όσων φτάνουν.

Τα νεοαφιχθέντα πρόσωπα και οι κοινότητες υποδοχής τους θα πρέπει να λαμβάνουν **στοχευμένη βοήθεια το συντομότερο δυνατόν**. Αυτό αντικατοπτρίζει τη μαζική στήριξη που ήδη είναι αναγκαία και παρέχεται, καταρχάς από τους άμεσους γείτονες της Ουκρανίας: την Πολωνία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία. Στη συνέχεια θα δοθεί γρήγορα έμφαση στην παροχή βοήθειας στα εκτοπισθέντα πρόσωπα όσον αφορά την εγκατάστασή τους. Ο καλύτερος τρόπος για να μειωθεί η εξάρτηση από την εξωτερική στήριξη και να ενισχυθεί η αλληλεπίδραση με τις κοινότητες υποδοχής είναι να βοηθηθούν τα πρόσωπα που φτάνουν ώστε να επιτύχουν κάποιον βαθμό οικονομικής αυτονομίας —προφανώς μέσω της

⁷ COM(2020) 758 final της 24.11.2020.

εύρεσης απασχόλησης σύμφωνα με τις δεξιότητες και τα προσόντα τους— και να εξασφαλιστεί η πρόσβασή τους σε στέγαση, εκπαίδευση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες. Όπου είναι δυνατόν, οι ουκρανικές αρχές ενδέχεται επίσης να μπορούν να παράσχουν αρχεία και πληροφορίες που θα διευκολύνουν την αποτελεσματικότερη στοχευμένη στήριξη από μέρους των κρατών μελών·θα καταβληθεί επίσης κάθε δυνατή προσπάθεια για να βοηθηθούν όσα άτομα δεν διαθέτουν έγγραφα.

Ένας καθοριστικός παράγοντας που θα βοηθήσει τα νεοαφιχθέντα άτομα θα είναι η **πληροφόρηση** σχετικά με τα παρεχόμενα δικαιώματα. Οι πληροφορίες που παρέχονται στα σύνορα έχουν ήδη φανεί πολύτιμες. Έχει δημιουργηθεί ιστοσελίδα με τίτλο «Στήριξη των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία»⁸ με σκοπό να βοηθήσει τα άτομα αυτά να κατανοήσουν τα δικαιώματά τους στην ΕΕ. Ο ιστότοπος περιέχει πληροφορίες σχετικά με τη διέλευση των συνόρων, τα δικαιώματα κατά την άφιξη και τη συνέχεια του ταξιδιού. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με τους οργανισμούς της ΕΕ, τα κράτη μέλη, τους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και άλλους εταίρους με σκοπό να διασφαλίσει ότι οι άνθρωποι έχουν τις πληροφορίες που χρειάζονται, καθώς και για την αντιμετώπιση της φιλορωσικής παραπληροφόρησης που στοχεύει στη διάδοση αμφιβολιών και αβεβαιότητας.

Καθοριστική σημασία για την καθοδήγηση της αντίδρασης της ΕΕ θα έχει επίσης η **ακρίβεια των δεδομένων** —συμπεριλαμβανομένων δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες, τις ιδιαίτερες ευπάθειες και την κατάσταση της υγείας, τους οικογενειακούς δεσμούς, τις ηλικιακές ομάδες και τις δεξιότητες όσων φτάνουν, καθώς και σχετικά με τους προορισμούς που έχουν επιλέξει στην Ευρώπη. Θα είναι σημαντικό να ανταλλάσσουν τα κράτη μέλη ακριβή, συγκρίσιμα και επικαιροποιημένα δεδομένα ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία της αλληλεγγύης σε όλους τους τομείς. Το δίκτυο της ΕΕ για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων ήδη ανταλλάσσει πολύτιμα δεδομένα και θα εστιάζει σε συγκεκριμένα ζητήματα, όπως ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων, τα άτομα με αναπηρία ή η ικανότητα υποδοχής που είναι κατάλληλη για οικογένειες. Η πλατφόρμα αλληλεγγύης και άλλα βασικά δίκτυα έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία ώστε οι ικανότητες να αντιστοιχιστούν με τις ανάγκες και να προχωρήσουν οι εργασίες σε θέματα όπως ο εντοπισμός ελλείψεων δεξιοτήτων που μπορούν να καλύψουν τα νεοαφιχθέντα πρόσωπα. Θα διερευνηθούν επίσης περαιτέρω τρόποι συλλογής δεδομένων σχετικά με τις μετακινήσεις πληθυσμών.

Ένα κομμάτι της βοήθειας προς τα πρόσωπα που φτάνουν από την Ουκρανία για να βρουν τη θέση τους στην ΕΕ θα αφορά τη στήριξη για την υπέρβαση **πολιτιστικών και γλωσσικών εμποδίων**. Αυτό ισχύει τόσο για τους ενήλικες όσο και για τα παιδιά. Η ΕΕ μπορεί να βοηθήσει με πρωτοβουλίες όπως η στήριξη για κέντρα υποδοχής, οι ιστότοποι με πρακτική καθοδήγηση για τη σύνδεση με την τοπική κοινότητα και τις δημόσιες υπηρεσίες, η προσθήκη της ουκρανικής γλώσσας σε εργαλεία ώστε να βοηθούνται τα άτομα που αναζητούν εργασία και η δημοσιοποίηση υφιστάμενων ιστοτόπων ηλεκτρονικής μάθησης της ουκρανικής γλώσσας. Η ουκρανική γλώσσα έχει μόλις προστεθεί ως μία από τις γλώσσες του εργαλείου e-Translation της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και βρίσκεται στη διάθεση των εθνικών δημόσιων αρχών για να τις στηρίξει στο έργο τους⁹. Χάρη στη χρηματοδότηση για την ένταξη η εκμάθηση γλωσσών καθίσταται άμεσα διαθέσιμη για όλες τις ηλικίες. Οι

⁸ [Πληροφορίες για τα άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία |Ευρωπαϊκή Επιτροπή \(europa.eu\)](https://europa.eu/european-council/en/ukraine)

⁹ Μηχανική μετάφραση για τις δημόσιες διοικήσεις – eTranslation (europa.eu)

πολιτιστικοί μεσολαβητές και διερμηνείς, μεταξύ άλλων από τη διασπορά και από τα ίδια τα αφιχθέντα πρόσωπα, μπορούν επίσης να συμβάλουν στη διαπολιτισμική ένταξη.

Μέρος της αφομοίωσης στην κανονική ζωή όσων φτάνουν από την Ουκρανία είναι η **πρόσβαση σε τραπεζικούς λογαριασμούς** στην ΕΕ, ώστε τα άτομα να μπορούν να λαμβάνουν κοινωνικά επιδόματα ή μισθούς ή να πραγματοποιούν πληρωμές. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας έχουν δικαίωμα σε βασικό τραπεζικό λογαριασμό¹⁰. Η Επιτροπή βρίσκεται σε επικοινωνία με τον τραπεζικό κλάδο για να εξασφαλίσει την εφαρμογή αυτού του δικαιώματος, το οποίο θα γίνει γνωστό στο πλαίσιο ενημερωτικών εκστρατειών. Η καθοδήγηση για την εφαρμογή της οδηγίας για την προσωρινή προστασία συνιστά επίσης στα κράτη μέλη να διευκολύνουν το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού ακόμη και πριν από την έκδοση άδειας διαμονής.

Η ΕΕ προτίθεται όχι μόνο να υποδεχθεί όσους και όσες εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές, αλλά και να εγγυηθεί την **ασφάλειά** τους στην Ευρώπη. Η συντριπτική πλειονότητα των ατόμων που μπόρεσαν να περάσουν στην ΕΕ είναι γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένοι, και περίπου το ήμισυ των αφίξεων αφορά παιδιά. Είναι σημαντικό κανένα από αυτά τα άτομα να μη βρεθεί εκτεθειμένο σε καινούργιους κινδύνους στη νέα του κατάσταση. Οι ΜΚΟ και άλλοι φορείς που εργάζονται σε παραμεθόριες περιοχές έχουν υπογραμμίσει τον κίνδυνο που διατρέχουν τα άτομα αυτά να πέσουν θύματα ψευδών προσφορών στέγασης ή μεταφοράς και να βρεθούν στα χέρια διακινητών. Τα παιδιά, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και τα ορφανά διατρέχουν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο, και η καταχώριση κατά την πρώτη είσοδο είναι καθοριστικής σημασίας για να διασφαλίζεται ότι γίνεται σεβαστό το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού σε όλα τα στάδια. Θα πρέπει να είναι δυνατή η ιχνηλάτηση κάθε παιδιού από τη στιγμή που εγκαταλείπει την Ουκρανία έως τη στιγμή της άφιξής του στη χώρα προορισμού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι οι διακινητές στοχεύουν ασυνόδευτους ανηλίκους στα σύνορα και ειδοποίησε τα κράτη μέλη να αναφέρουν όλες τις ύποπτες περιπτώσεις. Πρέπει να τηρούνται πλήρως οι εθνικές νομοθεσίες και διαδικασίες που αφορούν τον έλεγχο και την παρακολούθηση για τις ανάδοχες οικογένειες και άλλους φιλοξενούντες, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Το δίκτυο εθνικών εισηγητών για την εμπορία ανθρώπων είναι πλήρως προσηλωμένο στην παροχή στήριξης για αποτελεσματική καταχώριση οντοτήτων και προσώπων που παρέχουν στέγαση και μεταφορά. Γυναίκες και κορίτσια που εγκαταλείπουν περιοχές ένοπλων συγκρούσεων βρίσκονται εκτεθειμένες σε ιδιαίτερους κινδύνους και απαιτούνται στοχευμένα μέτρα για την προστασία τους¹¹.

Ο πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να αποτελεί θεμέλιο λίθο για την αντίδραση της ΕΕ, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή την εθνική καταγωγή όσων φτάνουν. Όλα τα μέτρα της ΕΕ θα δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην αποφυγή των διακρίσεων και στις ειδικές ευπάθειες συγκεκριμένων ομάδων που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των **Ρομά και άλλων μειονοτήτων**, καθώς και της κοινότητας **ΛΟΑΤΚΙ**, από την πρώτη άφιξη έως την υποδοχή και την ένταξη.

2. ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

¹⁰ Βλ. οδηγία 2014/92/ΕΕ για τους λογαριασμούς πληρωμών.

¹¹ Βλ. πρόταση οδηγίας της Επιτροπής σχετικά με την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας, COM (2022)105, (8.3.2022)

Επειδή τα παιδιά αντιστοιχούν στο ήμισυ εκείνων που εγκατέλειψαν την Ουκρανία λόγω της εισβολής της Ρωσίας, η ΕΕ είναι αποφασισμένη να δώσει προτεραιότητα στη διασφάλιση της ικανοποιητικής φροντίδας αυτών των παιδιών. Για να επιτευχθεί αυτό θα απαιτηθεί ιδιαίτερη προσπάθεια —αρχής γενομένης από την πρώτη στιγμή εξακρίβωσης της ταυτότητας και καταχώρισης. Ο προσανατολισμός όλων των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, θα πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να ανταποκρίνονται και να διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των βέλτιστων συμφερόντων τους. Διατίθεται χρηματοδότηση από την ΕΕ για τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης, της ανάδοχης φροντίδας και της ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής, καθώς και για την εκπαίδευση.

Κάθε παιδί που εγκαταλείπει την Ουκρανία έχει υποστεί το τραύμα του πολέμου και τις συνέπειές του. Πρέπει να **διασφαλίζεται για τα παιδιά ταχεία πρόσβαση στα δικαιώματά τους**, χωρίς διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαίας ψυχοκοινωνικής στήριξης, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της εκπαίδευσης (βλ. κατωτέρω)¹². Θα πρέπει να παρέχονται στα παιδιά εξατομικευμένες πληροφορίες σχετικά με την κατάστασή τους ανάλογα με την ηλικία τους, από προσωπικό εκπαιδευμένο στην εργασία στον τομέα της προστασίας του παιδιού. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και στήριξη για όσα παιδιά είναι ορφανά, ασυνόδευτα ή χωρισμένα από τις οικογένειές τους, καθώς και ιδιαίτερη μέριμνα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες ή αναπηρία.

Οι εθνικές υπηρεσίες των κρατών μελών για τα παιδιά και οι υπηρεσίες προστασίας του παιδιού διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διασφάλιση της κατάλληλης στήριξης και προστασίας όλων των παιδιών που φτάνουν από την Ουκρανία. Οι οργανώσεις νέων και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας μπορούν επίσης να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην παροχή συγκεκριμένης βοήθειας και ψυχολογικής υποστήριξης στα παιδιά που φτάνουν από την Ουκρανία¹³. Οι πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες μπορούν επίσης να είναι σημαντικές για τη διαχείριση ψυχολογικών τραυμάτων και την προώθηση της ένταξης. Ιδιαίτερη σημασία έχουν ο καλός συντονισμός και η σαφήνεια των γραμμών ευθύνης και των σημείων επαφής.

Η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού παρέχει συνολικό πλαίσιο δράσεων για να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ανάγκες των παιδιών. Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά¹⁴ έχουν πλέον οριστεί **εθνικοί συντονιστές**, ενώ αυτόν τον μήνα πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση των εθνικών σχεδίων δράσης, στο επίκεντρο των οποίων βρίσκονται κυρίως παιδιά που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, ακόμη και πριν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Οι εθνικοί συντονιστές θα έχουν πλέον ιδιαίτερο ρόλο για την κινητοποίηση και τον συντονισμό των προσπαθειών σε εθνικό επίπεδο και από κοινού με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, καθώς και για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, στις 31 Μαρτίου θα τεθεί σε λειτουργία ένα δίκτυο της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, στο οποίο θα συμμετέχουν εθνικοί εκπρόσωποι, διεθνείς οργανισμοί, ΜΚΟ, διαμεσολαβητές και τα ίδια τα παιδιά.

¹² Ανακοίνωση σχετικά με επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας, C(2022) 1806, (21.3.2022)

¹³ Τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι εθνικοί συντονιστές του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας ενθαρρύνονται επίσης να αναδιαμορφώσουν τις δραστηριότητες σε εθνικό επίπεδο για να κινητοποιήσουν νέους και νέες ώστε να προσφέρουν στήριξη και να επιδείξουν αλληλεγγύη.

¹⁴ COM (2021) 142 της 24.3.2021. Βλ. επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των παιδιών, COM (2017) 211 της 12.4.2017. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την πρόσβαση σε δωρεάν προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, εκπαίδευση, δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, υγιεινή διατροφή και κατάλληλη στέγαση για τα παιδιά που έχουν ανάγκη. Μία από τις βασικές ομάδες-στόχους είναι τα παιδιά που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

Η πρόκληση της διαχείρισης τεράστιου αριθμού αφίξεων δεν πρέπει να εμποδίζει την καταχώριση όλων των **ασυνόδευτων παιδιών**. Τα παιδιά θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρη και ασφαλή στήριξη, ενώ θα πρέπει να παρίσταται, το συντομότερο δυνατόν, και εκπρόσωπος υπηρεσιών προστασίας του παιδιού. Στην περίπτωση παιδιών που έχουν χωριστεί από την οικογένειά τους (δηλαδή όσων φτάνουν συνοδεία ενηλίκων άλλων από τους συνήθεις κηδεμόνες τους), οι εθνικές αρχές θα πρέπει να ελέγχουν τα σχετικά έγγραφα για να επιβεβαιώνουν την ταυτότητα του παιδιού, καθώς και τη συγκατάθεση των γονέων. Τα προγράμματα εντοπισμού μελών οικογενειών θα πρέπει να επιδιώκουν την επανένωση ασυνόδευτων ανηλίκων με μέλη της οικογένειας σε άλλα μέρη της ΕΕ. Κάτι τέτοιο μπορεί να χρειάζεται χρόνο και απαιτεί επιπλέον προσοχή κατά τον προσδιορισμό μακροπρόθεσμων λύσεων για αυτά τα παιδιά. Η Επιτροπή θα συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς και κράτη μέλη για την επανένωση οικογενειών που έχουν διασκορπιστεί εξαιτίας του πολέμου.

Δεδομένης της ευάλωτης θέσης και των ειδικών αναγκών τους, τα **παιδιά από ιδρύματα** της Ουκρανίας, όπως ορφανοτροφεία ή άλλα καταλύματα, και ιδίως εκείνα με αναπηρία, πρέπει να παραπέμπονται άμεσα στις αρχές προστασίας του παιδιού. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού συχνά θα έγκειται στην προσωρινή ανάδοχη φροντίδα ή σε άλλη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας, με τις αναγκαίες διασφαλίσεις.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επαγρυπνούν ιδιαίτερα για τα **παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο** να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων ή απαγωγής. Θα πρέπει να διαφημίζεται ευρέως η πανευρωπαϊκή τηλεφωνική γραμμή βοήθειας για αγνοούμενα παιδιά 116000. Το ανανεωμένο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν που θα τεθεί σε λειτουργία τους προσεχείς μήνες θα προσφέρει τη δυνατότητα εισαγωγής όχι μόνο καταχωρίσεων για αγνοούμενα παιδιά, αλλά και «προληπτικών» καταχωρίσεων. Η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο.

Εκτός από τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τις μεταφορές δικαιούχων προσωρινής προστασίας, η Επιτροπή κατάρτιζε ειδικές τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες για τις **μεταφορές ασυνόδευτων ανηλίκων**. Οι διαδικασίες αυτές καταρτίζονται σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις υπηρεσίες της ΕΕ και των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δίνεται προτεραιότητα στο βέλτιστο συμφέρον των παιδιών. Οι τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες θα κοινοποιηθούν σε όλες τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να διασφαλιστεί ότι υπάρχει έτοιμο ένα πλαίσιο που επιτρέπει να εφαρμόζονται οι απαραίτητες διασφαλίσεις σε όλες τις υποθέσεις ασυνόδευτων παιδιών και παιδιών που έχουν χωριστεί από την οικογένειά τους, ανεξάρτητα από το πόσο επείγουσες είναι. Η πλατφόρμα αλληλεγγύης θα δίνει προτεραιότητα στις ασφαλείς μεταφορές ασυνόδευτων ανηλίκων (βλ. κατωτέρω).

3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Με τόσο μεγάλο ποσοστό παιδιών μεταξύ εκείνων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία, τα εκπαιδευτικά συστήματα αντιμετωπίζουν **τεράστια υλικοτεχνική πρόκληση και μείζονα κοινωνική ευθύνη**. Η ταχεία επιστροφή των παιδιών στην προσχολική ή τη σχολική εκπαίδευση θα αποτελέσει πολύ σημαντικό παράγοντα για την επιστροφή στη σταθερότητα και θα βοηθήσει στην ανακούφιση του ψυχολογικού άγχους. Η συντριπτική πλειονότητα αναμένεται να προέρχεται από οικογένειες που έχουν χωριστεί, και πολλά παιδιά θα είναι ασυνόδευτα. Τα σχολεία, οι σχολές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι δομές προσχολικής εκπαίδευσης μπορούν να βοηθήσουν στη σύνδεση των εκτοπισμένων παιδιών και νέων με κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της ψυχοκοινωνικής στήριξης, και να δημιουργήσουν ένα αίσθημα κοινότητας. Ο αριθμός των

παιδιών που δικαιούνται να πάνε στο σχολείο ανέρχεται σε εκατομμύρια, γεγονός που καθιστά απαραίτητες σημαντικές αυξήσεις σε υποδομές και προσωπικό. Για τον σκοπό αυτό θα απαιτηθεί η προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», με κονδύλια της ΕΕ που θα στηρίζουν τα κράτη μέλη σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και θα αξιοποιήσουν την υφιστάμενη στήριξη.

Είναι πιθανό να βρεθούν περισσότερα παιδιά σε ορισμένες περιοχές απ' ό,τι σε άλλες. Αρχικά, θα βρεθούν κατά κύριο λόγο στις χώρες που συνορεύουν με την Ουκρανία, και τα εν λόγω κράτη μέλη χρειάζονται άμεση βοήθεια, αλλά σύντομα άλλοι προορισμοί στην Ευρώπη ενδέχεται να φιλοξενήσουν μεγαλύτερες ομάδες παιδιών και θα χρειαστούν στοχευμένη στήριξη. **Άμεση προτεραιότητα** είναι να προσφερθεί στα παιδιά αυτά ένας χώρος στον οποίο θα αισθάνονται ασφαλή και θα έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση· στη συνέχεια θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα γλωσσικά εμπόδια και τα ψυχολογικά τραύματα. Οι διαφορετικές τοπικές συνθήκες θα καταστήσουν αναγκαίους διαφορετικούς συνδυασμούς άμεσης ένταξης στο τοπικό εκπαιδευτικό σύστημα και μαθήματα προσωρινής υποδοχής ώστε να προετοιμαστούν πρώτα για την ένταξή τους στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα. Είναι σημαντικό να προσεγγίζονται οι οικογένειες κατά την άφιξή τους και να παρέχονται στους γονείς και τους κηδεμόνες όλες οι αναγκαίες πληροφορίες¹⁵. Πολλά παιδιά θα έχουν εγκαταλείψει για κάποιο διάστημα την επίσημη εκπαίδευση και θα χρειαστούν ιδιαίτερη βοήθεια για να καλύψουν τα κενά τους. Άλλα θα έχουν ειδικές ανάγκες. Οι κόμβοι άτυπης μάθησης μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για τα παιδιά που βρίσκονται στην κατάσταση αυτή. Η πρόσβαση σε εξωσχολικές δραστηριότητες όπως ο αθλητισμός και οι πολιτιστικές δραστηριότητες είναι επίσης σημαντική, παράλληλα με την ψυχοκοινωνική φροντίδα και τα μαθήματα γλώσσας. Η παροχή πρόσθετης στήριξης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσληψης ουκρανόφωνων εκπαιδευτικών, αναμένεται να συμβάλει στην ένταξη των παιδιών και να γεφυρώσει τα γλωσσικά εμπόδια.

Τα κράτη μέλη εξετάζουν τον βαθμό ευελιξίας που απαιτείται και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να προσαρμοστούν γρήγορα οι **νομικοί και διοικητικοί κανόνες** ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση στα σχολικά συστήματα και να κινητοποιηθούν πρόσθετοι εκπαιδευτικοί — μεταξύ άλλων με την αναγνώριση των εκπαιδευτικών τίτλων που αποκτήθηκαν στην Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν επίσης πιθανά οικονομικά εμπόδια στην εκπαίδευση. Πρέπει επίσης να αρχίσουν τώρα εργασίες για την προετοιμασία ομαλής έναρξης της επόμενης σχολικής περιόδου, με την εξέταση των δυνατοτήτων που υπάρχουν, την προετοιμασία του διδακτικού προσωπικού, τον προσδιορισμό τρόπων απόκρισης στις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων και την αντιμετώπιση των αναγκών γλωσσικής κατάρτισης ή μετάφρασης. Τα στοιχεία αυτά θα είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση ενός συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος. Τα **κονδύλια της πολιτικής συνοχής** της ΕΕ μπορούν να συμβάλουν στη χρηματοδότηση ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων για τη στήριξη της ένταξης στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των γλωσσικών μαθημάτων. Το Erasmus+ μπορεί να στηρίξει το προσωπικό ώστε να εργαστεί προσωρινά όταν υπάρχουν συγκεντρώσεις εκτοπισμένων ατόμων και η Επιτροπή θα στηρίξει τις προσπάθειες εξεύρεσης κατάλληλου προσωπικού και εμπειρογνώσιας μέσω των εθνικών οργανισμών του Erasmus+¹⁶. Σε περίπτωση που ιδρύματα συμμετέχουν ήδη σε έργα συνεργασίας του Erasmus+, τα έργα αυτά μπορούν να προσαρμοστούν στις νέες ανάγκες,

¹⁵ Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης της Ακαδημίας της ΕΕ θα παρέχει εκπαιδευτική υποστήριξη, μεταξύ άλλων για την ένταξη των παιδιών προσφύγων, των ενήλικων μελών της οικογένειάς τους και των φροντιστών τους. Μπορεί επίσης να φιλοξενεί κανάλια μέσων ενημέρωσης με αντικείμενο την εκπαίδευση (για podcast και για ζωντανές και ηχογραφημένες βιντεοσκοπήσεις).

¹⁶ Μπορεί επίσης να αξιοποιηθεί η πλατφόρμα εκπαίδευσης ενηλίκων [EPALE](#) (Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για την Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη).

επίσης σε στενή συνεργασία με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής. Η Επιτροπή θα συντονίζει τα κράτη μέλη για να προωθεί την ανταλλαγή εμπειριών και τον προσδιορισμό των αναγκών προκειμένου να συνεχιστεί η εκπαίδευση των εκτοπισμένων παιδιών. Θα στηρίζει τα κράτη μέλη με τη συγκέντρωση της διαθέσιμης εμπειρογνώσις που υπάρχει ανά την Ευρώπη σχετικά με την αποτελεσματική ένταξη των εκτοπισμένων παιδιών στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα, μεταξύ άλλων μέσω μαθημάτων υποδοχής και ψηφιακής εκπαίδευσης, καθώς και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η Επιτροπή θα διοργανώσει μάθηση από ομοτίμους και θα συγκεντρώσει κατευθύνσεις πολιτικής για την ένταξη των παιδιών και των εφήβων στη σχολική εκπαίδευση, τη συμπληρωματική επαγγελματική κατάρτιση ή τις ανώτερες σπουδές.

Θα αποτελεί μεν προτεραιότητα να βοηθηθούν τα παιδιά να μάθουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής τους προκειμένου να ενταχθούν στη γενική σχολική εκπαίδευση, όμως θα πρέπει επίσης να συνεχίσουν να αναπτύσσουν δεξιότητες στη μητρική τους γλώσσα και, τουλάχιστον για μια μεταβατική περίοδο, θα χρειαστούν **εκπαιδευτικό υλικό** στην ουκρανική γλώσσα. Σε συνεργασία με τις ουκρανικές αρχές, η Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ είναι έτοιμη να εκτυπώσει σχολικά βιβλία στην ουκρανική γλώσσα για τις μαθήτριες και τους μαθητές που βρίσκονται επί του παρόντος στην ΕΕ. Το διδακτικό υλικό και τα μαθήματα γλωσσών, για τα οποία η Επιτροπή μπορεί να αποκτήσει τα δικαιώματα, μπορούν επίσης να δημοσιευτούν ηλεκτρονικά στην **Πύλη Σχολικής Εκπαίδευσης**, μια δημόσια πλατφόρμα που παρέχει δωρεάν πληροφορίες και υλικό επαγγελματικής εξέλιξης στο διδακτικό προσωπικό και σε άλλους εκπαιδευτικούς φορείς. Η Πύλη θα χρησιμεύσει ως μονοαπευθυντική θυρίδα για τη σύνδεση με εκπαιδευτικό υλικό από την Ουκρανία και με το υλικό των κρατών μελών στην ουκρανική γλώσσα. Στο πλαίσιο μιας ακόμα πρωτοβουλίας θα υπάρξει συνεργασία με **παρόχους εκπαιδευτικών τεχνολογιών που έχουν την έδρα τους στην ΕΕ**, με βάση εργασίες που έχουν αναπτυχθεί από την κυβέρνηση της Ουκρανίας, τα κράτη μέλη και άλλες αναγνωρισμένες πηγές, για την παροχή στοχευμένου ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου σε κλιμακούμενες τοπικές πλατφόρμες. Η πρωτοβουλία αυτή θα αξιοποιήσει επίσης την πρόσβαση των παιδιών σε εξοπλισμό για τη χρήση προσφορών ψηφιακής εκπαίδευσης: για τον σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να διοργανωθούν δωρεές αχρησιμοποίητων, ανακαινισμένων και νέων συσκευών από απλούς πολίτες, επιχειρήσεις και δημόσιους οργανισμούς. Τα τηλεκέντρα, οι τοπικοί κόμβοι στους οποίους οι άνθρωποι μπορούν να πηγαίνουν για να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες, μπορούν επίσης να βοηθήσουν παρέχοντας πρόσβαση σε διαδικτυακή εκπαίδευση και μάθηση.

Θα είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν οι ικανότητες των Ουκρανών εκπαιδευτικών που βρίσκονται μεταξύ των νεοαφικνούμενων στην Ευρώπη. Η **κοινότητα eTwinning** μπορεί να βοηθήσει μέσω ομάδων που δημιουργούνται στον ασφαλή χώρο της πλατφόρμας για να στηρίξουν τους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν την πρόκληση της ένταξης των νεοαφιχθέντων και τον τρόπο που θα πραγματεύονται τον πόλεμο στην αίθουσα διδασκαλίας. Εκτός από τους Ουκρανούς και τις Ουκρανές εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν ήδη, στο eTwinning μπορεί να συμμετάσχει κάθε εκπαιδευτικός που έχει εγκαταλείψει τη χώρα και έχει δημιουργήσει δεσμούς με ένα σχολείο.

Εκτός από τη στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, **ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** εξετάζουν ήδη τρόπους υποδοχής στις πανεπιστημιούπολεις τους και ένταξης φοιτητριών, φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού από την Ουκρανία. Απαιτείται ευελιξία για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στα μαθήματα και να δοθούν ευκαιρίες σε σπουδαστές και σπουδάστριες που απολαμβάνουν προσωρινής προστασίας και πρέπει να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους. Προς τον σκοπό αυτό θα πρέπει να βρεθούν γρήγορα

τρόποι για να αναγνωρίζονται και να λαμβάνονται υπόψη οι ακαδημαϊκές μονάδες και οι τίτλοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν αποκτηθεί στην Ουκρανία¹⁷. Η ευελιξία που παρέχει το χρηματοδοτικό πρόγραμμα **Erasmus+** και οι συνέργειες με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής θα χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη της εκπαίδευσης των φοιτητών και φοιτητριών και την ένταξη του προσωπικού των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν επίσης εγκαταλείψει εμπολέμες περιοχές. Το Erasmus+ θα προωθήσει επίσης την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των κρατών μελών για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το προσωπικό τους.

4. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Πολλά από τα άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο κατά της Ουκρανίας φτάνουν στην Ευρώπη όντας σε ευάλωτη κατάσταση υγείας. Πολλά από τα άτομα αυτά έχουν αντιμετωπίσει πραγματικές δυσκολίες κατά τη διαδρομή ή μπορεί ακόμη και να είναι τραυματισμένα. Ορισμένα πάσχουν από προϋπάρχουσες παθήσεις που χρήζουν διαρκούς θεραπείας, ενώ μεταξύ των προσφύγων μπορεί να υπάρχουν έγκυες γυναίκες. Πολλά άτομα μπορεί να αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας λόγω των πρόσφατων εμπειριών τους. Τα παιδιά έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και η ψυχοκοινωνική φροντίδα, η διατροφή και η φροντίδα για ειδικές ανάγκες ή αναπηρίες θα πρέπει να αποτελούν ιδιαίτερες προτεραιότητες.

Η οδηγία για την προσωρινή προστασία υπογραμμίζει τα δικαιώματα όσων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της στην κοινωνική και ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας. Η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να δώσουν ευρεία πρόσβαση σε παροχές ασθένειας και να υπαγάγουν τους πρόσφυγες στο δημόσιο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του κράτους μέλους υποδοχής. Για τον σκοπό αυτό θα χρειαστεί επίσης να δίνονται σαφείς πληροφορίες στα άτομα που φτάνουν σχετικά με τη διαδικασία και τους όρους πρόσβασης στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ορισμένες υφιστάμενες ενωσιακές πρωτοβουλίες ένταξης περιλαμβάνουν ήδη μια ισχυρή συνιστώσα για την υγεία¹⁸. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αναγνωριστούν οι τίτλοι των Ουκρανών επαγγελματιών του τομέα της υγείας, περιλαμβανομένων των επαγγελματιών του τομέα της ψυχικής υγείας, ώστε να μπορέσουν να συμβάλουν στην κάλυψη νέων αναγκών.

Άμεση προτεραιότητα αποτελεί η περίθαλψη των ατόμων που χρειάζονται επείγοντως εξειδικευμένη νοσοκομειακή θεραπεία και περίθαλψη, είτε πρόκειται για επείγοντα περιστατικά είτε για χρόνια νοσήματα. Η Επιτροπή έχει δημιουργήσει ειδικό **μηχανισμό**¹⁹ **για τις ενδοενωσιακές ιατρικές μεταφορές** από τα κράτη μέλη που συνορεύουν με την Ουκρανία στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα συστήματα υγείας υφίστανται έντονη πίεση. Τα κράτη μέλη έχουν ήδη καταστήσει διαθέσιμες 10 000 θέσεις, συμπεριλαμβανομένων θέσεων για καρκινοπαθείς και εγκαυματίες καθώς και πτερύγων παιδιατρικής φροντίδας και κλινών για νεογέννητα και τις μητέρες τους. Εμβόλια, φάρμακα και ιατρικός εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένων ασθενοφόρων, έχουν επίσης παραδοθεί στα κράτη μέλη που υφίστανται πίεση.

¹⁷ Η προσπάθεια αυτή θα υποστηριχθεί από το δίκτυο των εθνικών κέντρων πληροφοριών για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων (NARIC).

¹⁸ Όπως το αστικό θεματολόγιο με θέμα «Εταιρική σχέση για την ένταξη».

¹⁹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news/ukraine-commission-sets-european-solidarity-mechanism-intra-eu-medical-transfers-refugees-and-2022-03-08_en

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τις νέες τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας για τις ιατρικές μεταφορές χρησιμοποιώντας το **σύστημα έγκαιρου συναγερμού και αντίδρασης** στο πλαίσιο του μηχανισμού. Ακολουθώντας τις διαδικασίες αυτές, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν υποστήριξη για την αποτελεσματική και ασφαλή μεταφορά των ιατρικών ιστορικών των ασθενών και να προσδιορίζουν τα βασικά στοιχεία που πρέπει να κοινοποιούνται — όπως η πάθηση, η απαιτούμενη θεραπεία και η οικογενειακή κατάσταση. Η παροχή ιατρικών εφοδίων συνιστά βασικό μέρος του έργου του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης (ΜΠΠΕ) για τη στήριξη των κρατών μελών. Ενώ το κράτος μέλος που δέχεται τα εφόδια καλύπτει το κόστος θεραπείας και περίθαλψης εισερχόμενων ασθενών, όσον αφορά τις διακομιδές ατόμων για ιατρικούς λόγους και την παράδοση ιατρικών εφοδίων είναι δυνατό να λαμβάνεται στήριξη και συγχρηματοδότηση από τον ΜΠΠΕ. Το σύστημα αυτό έχει βοηθήσει τα κράτη μέλη να δωρίζουν φάρμακα, εμβόλια για τακτικούς εμβολιασμούς και εξοπλισμό για την αντιμετώπιση επειγουσών ιατρικών αναγκών. Για να επιταχυνθούν οι μεταφορές ασθενών για ιατρικούς λόγους, η Επιτροπή, σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη και τον ΠΟΥ Ευρώπης, είναι έτοιμη να στηρίζει τη **δημιουργία κόμβων διαλογής** των ασθενών άμεσα στα σύνορα στα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο, ώστε να γίνεται μια πρώτη διάγνωση, να διαπιστώνεται κατά πόσον είναι επείγον ένα περιστατικό και να εντοπίζονται τα νοσοκομεία στα οποία μπορούν να παραπέμπονται οι ασθενείς. Ο ΜΠΠΕ μπορεί επίσης να βοηθά τα κράτη μέλη να αποστέλλουν ιατρικό προσωπικό επί τόπου.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) παρακολουθεί την υγειονομική κατάσταση σε μόνιμη βάση, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου εξάπλωσης λοιμωδών νόσων λόγω της ανθρωπιστικής κατάστασης. Παρέχει πρακτική καθοδήγηση στον τομέα της δημόσιας υγείας και επιτόπια στήριξη σε χώρες που αντιμετωπίζουν μεγάλη εισροή εκτοπισθέντων ατόμων. Για να επιτευχθεί αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει, αφενός, να θεσπίσουν ισχυρά συστήματα επιτήρησης ²⁰ και, αφετέρου, να αιτούνται την επιτόπια στήριξη που έχουν ανάγκη για την αντιμετώπιση επιδημικών εξάρσεων και την αύξηση των εμβολιασμών. Το ECDC έχει επίσης εκδώσει **κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμωδών νόσων**²¹, με σκοπό την αύξηση του βαθμού ευαισθητοποίησης των κοινοτικών παρόχων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σχετικά με την ανάγκη για διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και για συνέχιση των προγραμμάτων εμβολιασμού, καθώς και για στήριξη της ψυχικής και ψυχοκοινωνικής υγείας.

Η **εμβολιαστική κάλυψη** στην Ουκρανία είναι χαμηλή σε σύγκριση με την ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη φυματίωση, την πολιομυελίτιδα, την ιλαρά και την COVID-19. Οι συνήθεις εμβολιασμοί των παιδιών θα πρέπει να θεωρούνται ζήτημα προτεραιότητας, και ειδικές εκστρατείες εμβολιασμού θα βοηθήσουν τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας στα κράτη μέλη να τις πραγματοποιήσουν. Κατά το παρόν στάδιο, πολλά άτομα παραμένουν σε κέντρα υποδοχής ή σε άλλους χώρους συγκατοίκησης, γεγονός που μπορεί να τα καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτα σε κινδύνους λοιμώξεων. Η Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης της Επιτροπής στηρίζει την αγορά και προμήθεια εμβολίων, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι απαιτούνται αρκετές δόσεις προκειμένου να παράσχουν πλήρη προστασία οι εμβολιασμοί που πραγματοποιούνται κατά την παιδική ηλικία και οι δόσεις αυτές χορηγούνται με απόσταση αρκετών μηνών μεταξύ τους.

²⁰ Αυτό μπορεί επίσης να εφαρμοστεί όσον αφορά την περιβαλλοντική επιτήρηση των λυμάτων για τον εντοπισμό της παρουσίας ιών.

²¹ Επιχειρησιακά ζητήματα δημόσιας υγείας για την πρόληψη και τον έλεγχο λοιμωδών νόσων στο πλαίσιο της επίθεσης της Ρωσίας στην Ουκρανία [[Operational public health considerations for the prevention and control of infectious diseases in the context of Russia's aggression towards Ukraine \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/operational/public-health-considerations-for-the-prevention-and-control-of-infectious-diseases-in-the-context-of-russia-s-aggression-towards-ukraine)]

Καθοριστικής σημασίας για την πρόοδο των εμβολιασμών είναι να καταστούν εύκολα προσβάσιμοι για όλα τα άτομα που φτάνουν από την Ουκρανία, γεγονός που απαιτεί καλή επικοινωνία και σχεδιασμό σε όλες τις περιοχές στις οποίες οι άνθρωποι αυτοί παραμένουν πιο μόνιμα. Δεδομένων των περιστάσεων, οι συνολικές ανάγκες της ΕΕ σε φάρμακα θα αυξηθούν και η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα συνεργάζονται για την παρακολούθηση και την αντιμετώπιση των ζητημάτων εφοδιασμού. Η συνεργασία αυτή μπορεί να επεκταθεί για την προμήθεια περαιτέρω εμβολίων και φαρμάκων σε περίπτωση που τα κράτη μέλη εκφράσουν αυτή την ανάγκη.

Η εύκολη, ταχεία και δωρεάν πρόσβαση στον εμβολιασμό κατά της **COVID-19** για όσα άτομα δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει τον πρώτο τους εμβολιασμό ή την αναμνηστική δόση τους είναι ζωτικής σημασίας. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να λαμβάνεται μέριμνα για την ασφάλεια των πλέον ευάλωτων ατόμων. Τα αποθέματα εμβολίων κατά της COVID-19 στην ΕΕ επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών όσων καταφθάνουν από την Ουκρανία. Η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να παρέχουν δωρεάν διαγνωστικές εξετάσεις για την COVID-19 κατά τη διαδικασία άφιξης.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει στοχευμένες δράσεις για την **ψυχική υγεία** και την **ψυχική υποστήριξη** όσων εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές, σε συνεργασία με ΜΚΟ και την κοινωνία των πολιτών. Στις δράσεις αυτές θα συμπεριλαμβάνεται η αύξηση του προσωπικού που αποστέλλεται επί τόπου για την παροχή υποστήριξης ψυχικής υγείας σε κατάσταση κρίσης, καθώς και η δημιουργία δικτύου ουκρανόφωνων επαγγελματιών ψυχικής υγείας στην ΕΕ²². Στο πλαίσιο πρωτοβουλίας του προγράμματος EU4Health, θα συγκεντρώνονται και θα τίθενται σε εφαρμογή βέλτιστες πρακτικές για την ψυχική υγεία και ευεξία, με ιδιαίτερη προσοχή στα ψυχικά τραύματα που έχουν βιώσει τα άτομα που καταφθάνουν από την Ουκρανία.

Η πλατφόρμα για την πολιτική υγείας της ΕΕ²³ έχει δημιουργήσει ένα ειδικό δίκτυο για την ανταλλαγή πληροφοριών και τον συντονισμό νέων πρωτοβουλιών σχετικά με ζητήματα δημόσιας υγείας.

5. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το δικαίωμα **πρόσβασης στην αγορά εργασίας** αποτελεί βασική πτυχή των δικαιωμάτων που παρέχονται στα άτομα τα οποία απολαμβάνουν προσωρινής προστασίας στην ΕΕ. Για να προληφθούν πιθανές εντάσεις, πρέπει να εξηγηθούν δεόντως και να γνωστοποιηθούν τα πραγματικά αμοιβαία οφέλη της συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία. Η έγκαιρη εύρεση απασχόλησης μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη ζωή των νεοαφιχθέντων, δεδομένου ότι τους επιτρέπει να είναι οικονομικά ανεξάρτητοι και να ενταχθούν στην τοπική κοινότητα, ενώ παράλληλα συμβάλλει στη μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης για τις κοινότητες υποδοχής. Η σημασία της παροχής πρόσβασης στην αγορά εργασίας υπογραμμίστηκε σε κοινή δήλωση των Υπουργών Κοινωνικών Υποθέσεων της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Εσθονίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας και της Σλοβακίας, οι οποίες συγκαταλέγονται μεταξύ των χωρών που φιλοξενούν τον μεγαλύτερο αριθμό

²² Η Επιτροπή θα συνεργαστεί επίσης με το πιλοτικό σχέδιο της Δέσμης Ελάχιστων Υπηρεσιών για την ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική, η οποία αναπτύχθηκε από τον ΠΟΥ, τη UNICEF και άλλους οργανισμούς του ΟΗΕ.

²³ Έχει πλέον συσταθεί ειδικό δίκτυο για τη «Στήριξη της Ουκρανίας, των γειτονικών κρατών μελών της ΕΕ και της Μολδαβίας».

νεοαφιχθέντων. Στη δήλωσή τους²⁴ υπογραμμίζουν επίσης την ανάγκη για στήριξη από την ΕΕ.

Η οδηγία για την προσωρινή προστασία ορίζει ότι τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας θα πρέπει να μπορούν να ασκούν **μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα** και να έχουν πρόσβαση σε **επαγγελματική κατάρτιση**. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν επείγοντως εθνικά μέτρα για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Είναι καίριας σημασίας να παρέχεται ενημέρωση στα ενδιαφερόμενα άτομα σχετικά με τα δικαιώματά τους, ώστε όσοι και όσες φτάνουν να μπορούν να αρχίσουν να εργάζονται το συντομότερο δυνατόν.

Θα πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί **ίση μεταχείριση** όσον αφορά την αμοιβή και άλλους όρους εργασίας για τα εν λόγω άτομα. Η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να ερμηνεύουν με τον ευρύτερο δυνατό τρόπο τα δικαιώματα που παρέχονται βάσει της οδηγίας για την προσωρινή προστασία σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ, εφαρμόζοντας εξαιρέσεις στην ελεύθερη κυκλοφορία στην εσωτερική αγορά μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας της ΕΕ αποτελεί δικαίωμα των δικαιούχων προσωρινής προστασίας της ΕΕ. Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης τη χορήγηση της εν λόγω πρόσβασης στους δικαιούχους προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου. Με τον τρόπο αυτόν θα διευκολυνθεί η οικονομική αυτονομία και η ομαλότερη διαδικασία ένταξης όλων των ατόμων που απολαύουν κάποιας μορφής προστασίας στην ΕΕ.

Η παροχή βοήθειας στα νεοαφιχθέντα άτομα για την απόκτηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την είσοδο στην αγορά εργασίας της ΕΕ αποτελεί βασικό σκοπό της χρηματοδότησης από την πολιτική συνοχής της ΕΕ και του νέου προγράμματος «Δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη» (CARE), καθώς και του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης. Στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσε να **παρέχεται βοήθεια με σκοπό την προετοιμασία για την απασχόληση** ή την επιχειρηματικότητα, μέσω μαθημάτων γλωσσών, παροχής συμβουλών, βασικής κατάρτισης ή στήριξης των επιχειρήσεων, ενώ τα κράτη μέλη θα έχουν την ευελιξία να προσαρμόζουν τη στήριξη στις ανάγκες τους. Οι γλωσσικές και οι βασικές ψηφιακές δεξιότητες μπορούν επίσης να αναπτυχθούν με τη χρήση δικτύων στο πλαίσιο του συμφώνου για τις δεξιότητες με σκοπό τη σύνδεση των περιφερειακών και των δημοτικών αρχών, των εκπαιδευτικών οργανισμών και των ΜΚΟ που συμμετέχουν στη στήριξη των ατόμων που έχουν εγκαταλείψει την Ουκρανία. Η Επιτροπή πρόσθεσε την ουκρανική γλώσσα στο **ενωσιακό εργαλείο κατάρτισης προφίλ δεξιοτήτων** για υπηκόους τρίτων χωρών με σκοπό να βοηθήσει τους Ουκρανούς και τις Ουκρανές που αναζητούν εργασία, καθώς και όσες και όσους επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους.

Δεδομένου ότι μεταξύ των ατόμων που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία υπάρχει μεγάλος αριθμός γυναικών που ουσιαστικά είναι μονογονείς στην ΕΕ, η **πρόσβαση στην παιδική φροντίδα** και στην προσχολική εκπαίδευση θα είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Τα κονδύλια του προγράμματος CARE μπορούν να στηρίζουν τόσο τις υπηρεσίες όσο και τις υποδομές στον εν λόγω τομέα.

Οι εργοδότες και τα ιδρύματα κατάρτισης πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν τις δεξιότητες όσων φτάνουν από την Ουκρανία. Η Επιτροπή καταρτίζει νέες κατευθυντήριες γραμμές για να διευκολύνει την **αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων** που έχουν

²⁴ <https://www.lm.gov.lv/en/article/joint-statement-ministers-social-affairs-czech-republic-baltic-states-poland-romania-and-slovakia>

αποκτηθεί στην Ουκρανία και θα συνεχίσει να συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με σκοπό τη σύγκριση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων και του εθνικού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων της Ουκρανίας. Επιπλέον, η Επιτροπή διερευνά τις δυνατότητες των ευρωπαϊκών ψηφιακών διαπιστευτηρίων για τη μάθηση προκειμένου να επανεκδοθούν σε ψηφιακή μορφή τα διπλώματα των προσφύγων πολέμου, οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαραίτητα έγγραφα. Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης δημιουργεί επί του παρόντος έναν ιστότοπο με σχετικές πληροφορίες με σκοπό να βοηθήσει τους Ουκρανούς και τις Ουκρανές που ζητούν βοήθεια για την αναγνώριση των προσόντων τους, καθώς και άλλα άτομα που χρειάζονται βοήθεια για τηερμηνεία των εν λόγω προσόντων.

Μεταξύ των δικαιωμάτων που παρέχονται βάσει της οδηγίας για την προσωρινή προστασία περιλαμβάνεται το δικαίωμα πρόσβασης των ενηλίκων σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες και επαγγελματική κατάρτιση. Η στήριξη που παρέχεται για την επανειδίκευση των ατόμων που φτάνουν από την Ουκρανία μπορεί επίσης να συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας της ΕΕ και στην αντιμετώπιση των **ελλείψεων δεξιοτήτων**. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας διαπίστωσε²⁵ ότι υπάρχουν ελλείψεις σε 28 επαγγέλματα, τα οποία αντιστοιχούν στο 14 % των θέσεων εργασίας στην ΕΕ. Ο οργανισμός της ΕΕ για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, Cedefop, εξετάζει εκατομμύρια κενές θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη με σκοπό να προσδιορίσει τις απαιτούμενες δεξιότητες και τους σχετικούς τομείς. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο στις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας όσον αφορά την αξιοποίηση των δεξιοτήτων των νεοαφιχθέντων και θα λειτουργήσουν ως διαμεσολαβητές στην αγορά εργασίας. Η Επιτροπή ζήτησε από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης να συγκεντρώσουν πληροφορίες σχετικά με τα ισχύοντα μέτρα, και θα παράσχει ειδική καθοδήγηση για την ένταξη των εργαζομένων από την Ουκρανία στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και στις αγροτικές περιοχές. Η θέσπιση ειδικού καθεστώτος στήριξης —το οποίο θα βασίζεται αρχικά στα εργαλεία που διατίθενται στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus για νέους επιχειρηματίες— θα μπορούσε επίσης να στηρίξει τις ουκρανικές νεοφυείς επιχειρήσεις. Το δίκτυο «Enterprise Europe Network» μπορεί να παράσχει στήριξη σε νέους επιχειρηματίες που ιδρύουν επιχειρήσεις.

Παράλληλα με τη χαρτογράφηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων των νεοαφιχθέντων από την Ουκρανία και την παροχή βοήθειας για τη σύνδεσή τους με υπηρεσίες απασχόλησης, διαθέσιμες θέσεις εργασίας και εργοδότες, η Επιτροπή θα δρομολογήσει πιλοτική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της **δεξαμενής ταλέντων της ΕΕ**. Το εν λόγω διαδικτυακό εργαλείο θα επιτρέψει στους υποψηφίους/στις υποψήφιες να παρουσιάζουν τις δεξιότητές τους, καθώς και τη διαθεσιμότητά τους για εργασία. Στο πλαίσιο της εν λόγω πιλοτικής πρωτοβουλίας θα ληφθούν υπόψη οι τρέχουσες επιτυχημένες πρωτοβουλίες σε κράτη μέλη όπως η Πορτογαλία και η Ρουμανία. Το εργαλείο θα αναπτυχθεί σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και θα δημιουργηθούν επαφές με κοινωνικούς εταίρους και όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε το εργαλείο να τεθεί σε λειτουργία μέχρι το καλοκαίρι. Η πλατφόρμα θα μπορούσε να παρέχει σημαντική βοήθεια σε τομείς προτεραιότητας, όπως βοήθεια για την εύρεση εκπαιδευτικών για εκτοπισμένα παιδιά ή την παροχή μαθημάτων γλωσσών, καθώς και για την εύρεση διερμηνέων και επαγγελματιών του τομέα της φροντίδας με σκοπό τη στήριξη των βασικών υπηρεσιών που παρέχονται στα νεοαφιχθέντα άτομα.

²⁵ Έκθεση σχετικά με τις ελλείψεις και τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού, Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας, Νοέμβριος 2021

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με **κοινωνικούς εταίρους** για να ενημερώσει τους δικαιούχους προστασίας και τον **ιδιωτικό τομέα** σχετικά με τα δικαιώματα στο πλαίσιο της προσωρινής προστασίας και σχετικά με τα προγράμματα που θεσπίζονται για την αντιστοίχιση των θέσεων εργασίας με τα προφίλ δεξιοτήτων. Άλλοι βασικοί πολλαπλασιαστές είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ένταξης και η ευρωπαϊκή σύμπραξη για την ένταξη. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη σύμπραξη και θα καλύψει την ένταξη στην αγορά εργασίας όσων εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Όλα αυτά τα δίκτυα θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανάπτυξη προγραμμάτων καθοδήγησης, σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, με βάση την υφιστάμενη συνεργασία με την ουκρανική διασπορά.

6. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία χρειάζονται άμεση στέγαση. Πολλά από τα νεοαφιχθέντα άτομα πήγαν κατευθείαν στα σπίτια συγγενών και φίλων. Ωστόσο, όλο και περισσότερα άτομα εγκαταλείπουν τη χώρα χωρίς να γνωρίζουν τον προορισμό τους. Η οδηγία για την προσωρινή προστασία παρέχει το δικαίωμα πρόσβασης σε κατάλληλα καταλύματα, καλύπτοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες των ανθρώπων που φτάνουν ή εξασφαλίζοντας τα μέσα για την απόκτηση κατοικίας. Αυτό αποτελεί επίσης μέρος των εργασιών της πλατφόρμας αλληλεγγύης: τα καταλύματα και οι κατοικίες θα αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα για τον τρόπο επιμερισμού των προσπαθειών των κρατών μελών στην υποδοχή αυτών των ατόμων.

Για να καλύψουν τις άμεσες ανάγκες των ατόμων που φτάνουν, χιλιάδες ιδιώτες παρέχουν ήδη στέγαση και βοήθεια, συμπληρώνοντας με τον τρόπο αυτόν την επίσημη ικανότητα υποδοχής των κρατών μελών. Η γενναιοδωρία αυτή καταδεικνύει την αλληλεγγύη και την κοινή αίσθηση σκοπού που επέδειξε η Ευρώπη για την αντιμετώπιση αυτής της πρωτοφανούς κατάστασης. Μια νέα **πρωτοβουλία για «ασφαλείς κατοικίες»** θα στηρίξει τους Ευρωπαίους και τις Ευρωπαίες που διαθέτουν τα σπίτια τους, με την αξιοποίηση των πρωτοβουλιών που έχουν ήδη αναληφθεί από ορισμένα κράτη μέλη, περιφερειακούς και τοπικούς φορείς, τη μεγιστοποίηση της χρήσης των υφιστάμενων κονδυλίων της ΕΕ για τον σκοπό αυτόν και την κινητοποίηση στοχευμένης χρηματοδότησης και διαδικτυακών πόρων ανάλογα με τις ανάγκες. Θα στηρίξει επίσης νέες, καινοτόμες συμπράξεις σε τοπικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο και θα αξιοποιήσει την εμπειρία των προγραμμάτων χορηγίας από την κοινότητα υποδοχής.

Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και τα ταμεία πολιτικής συνοχής θα κινητοποιηθούν για την ενίσχυση των δημόσιων συστημάτων υποδοχής. Τα κράτη μέλη που χρειάζεται να αυξήσουν την ικανότητα υποδοχής για την παροχή στέγασης, προμηθειών και υπηρεσιών μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους κανόνες που προβλέπονται για τις επείγουσες δημόσιες συμβάσεις, όπως συνέβη και κατά τη διάρκεια της μεταναστευτικής κρίσης της περιόδου 2015-2016.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν, μέσω της πλατφόρμας αλληλεγγύης, για τη διευκόλυνση των επόμενων μετακινήσεων των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία, δημιουργώντας μεταφορικές συνδέσεις μεταξύ των κύριων σημείων άφιξης, διέλευσης και προορισμού. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ικανότητες υποδοχής των κρατών μελών. Με τη συνεργασία αυτή αναμένεται να εξασφαλιστεί ότι τα άτομα ταξιδεύουν προς τον προορισμό που έχουν επιλέξει με μεγαλύτερη αξιοπρέπεια, ότι επιμερίζονται καλύτερα οι προσπάθειες σε ολόκληρη την Ευρώπη και ότι υπάρχει μεγαλύτερη προβλεψιμότητα σχετικά με τον αριθμό των αφίξεων για τα κράτη μέλη προορισμού και διέλευσης.

Ωστόσο, μπορεί γρήγορα να χρειαστούν **πιο μόνιμες λύσεις στέγασης**. Τούτο θα πρέπει να συνυπολογιστεί στις ευρύτερες στεγαστικές πολιτικές των κρατών μελών, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών τόσο των νεοαφιχθέντων όσο και των κοινοτήτων υποδοχής, όπου ο στεγαστικός τομέας ήδη βρίσκεται υπό πίεση. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμβάλλει στην παροχή κοινωνικής στέγασης σε οικογένειες και μεμονωμένα άτομα στην κοινότητα υποδοχής και μπορεί να καλύψει τόσο την αγορά όσο και την ανακαίνιση κατοικιών. Επιπλέον, θα μπορούσε να προβλεφθεί βασικό ενοίκιο για τη στέγαση. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μπορεί να στηρίζει τις υπηρεσίες και τη στέγαση σε επίπεδο κοινότητας, ιδίως για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα με αναπηρία, τα παιδιά και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

7. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Η άφιξη στην ΕΕ τόσο πολλών ατόμων που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές με πρωτοφανή ταχύτητα αποτελεί πρόκληση που η Ένωση αντιμετωπίζει στο σύνολό της, μέσω των τεράστιων προσπαθειών που καταβάλλονται κατά πρώτο λόγο από την Πολωνία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία. Οι δημόσιες αρχές, η κοινωνία των πολιτών και ιδιώτες αναλαμβάνουν τεράστια δέσμευση να βοηθήσουν τα άτομα που έχουν ανάγκη.

Η ΕΕ θα διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τη στήριξη που χρειάζονται. Η Επιτροπή, μέσω του Κέντρου Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών, εργάζεται 24 ώρες το εικοσιτετράωρο και 7 ημέρες την εβδομάδα για την κινητοποίηση της βοήθειας, ενώ οι οργανισμοί της ΕΕ επιταχύνουν την ανάπτυξή τους σύμφωνα με τα αιτήματα των κρατών μελών. Ο Frontex απασχολεί επί του παρόντος συνολικά πάνω από 250 υπαλλήλους και ο αριθμός αυτός θα συνεχίσει να αυξάνεται. Ο Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο ανταποκρίνεται στα αιτήματα των κρατών μελών για στήριξη και η Ευρωπόλ αυξάνει τη συμμετοχή της.

Η **πλατφόρμα αλληλεγγύης**, στην οποία συμμετέχουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και οργανισμοί της ΕΕ, συλλέγει και εξετάζει τις ανάγκες που εντοπίζουν τα κράτη μέλη και συντονίζει την επιχειρησιακή παρακολούθηση. Μέσω της τακτικής ανταλλαγής πληροφοριών, η πλατφόρμα θα παρέχει ολοκληρωμένη επισκόπηση των ικανοτήτων υποδοχής στα κράτη μέλη. Θα μεριμνά για την αντιστοίχιση των προσφορών όσων μπορούν να βοηθήσουν με τα άτομα που χρειάζονται στήριξη, ενώ επίσης θα συμβάλλει στην οργάνωση των μεταφορών από τα κράτη μέλη που υφίστανται τη μεγαλύτερη πίεση προς εκείνα που διαθέτουν την κατάλληλη ικανότητα υποδοχής. Θα συνεργαστεί στενά με τον μηχανισμό του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση πολιτικών κρίσεων και με το δίκτυο στρατηγικής της ΕΕ για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων με σκοπό τη χαρτογράφηση των αναγκών, των πόρων και της δράσης. Η πλατφόρμα αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη προσοχή τις ανάγκες των πλέον ευάλωτων ατόμων, ιδίως των παιδιών.

Ο **ιδιωτικός τομέας** διαδραματίζει επίσης τον ρόλο του. Η Επιτροπή εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι δωρεές σε είδος από ιδιωτικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να προστεθούν στην κοινή προσπάθεια. Πολλοί **μεταφορείς** πρόσφεραν αυθόρμητα στήριξη με σκοπό τη μεταφορά των ατόμων που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές, οργανώνοντας τρένα ανθρωπιστικού σκοπού και παρέχοντας δωρεάν εισιτήρια, καθώς και τη μεταφορά ανθρωπιστικής βοήθειας στην Ουκρανία. Η Επιτροπή θα συντονιστεί με τους φορείς του

ιδιωτικού τομέα για να διευκολύνει και να επεκτείνει τις προσπάθειες αυτές²⁶. Στο πλαίσιο των επιχειρησιακών κατευθυντήριων γραμμών της, η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να μην επιβάλλουν οικονομικές κυρώσεις στους μεταφορείς που μεταφέρουν πρόσωπα τα οποία απολαμβάνουν προσωρινής προστασίας χωρίς να διαθέτουν έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα.

Επιπλέον, η άφιξη εκατομμυρίων ανθρώπων που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές στην Ουκρανία δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ. Εταίροι σε όλο τον κόσμο έχουν καταδικάσει την επίθεση της Ρωσίας και ενδέχεται να επιθυμούν να διαδραματίσουν τον ρόλο τους στην παροχή βοήθειας στα άτομα που έχασαν τα σπίτια τους και τα μέσα βιοπορισμού τους. Η πλατφόρμα αλληλεγγύης μπορεί να βοηθήσει μέσω **ειδικής πλατφόρμας συνεργασίας για τρίτες χώρες** με σκοπό τη δημιουργία διαδρομών για τα άτομα που έχουν εκτοπιστεί λόγω της σύγκρουσης, ιδίως τις χώρες που φιλοξενούν ήδη σημαντικές ουκρανικές κοινότητες (όπως ο Καναδάς ή το Ηνωμένο Βασίλειο).

Συνεχίζεται επίσης η στήριξη για τον **επαναπατρισμό υπηκόων τρίτων χωρών** που εγκλωβίστηκαν στον πόλεμο στην Ουκρανία, μεταξύ άλλων μέσω της προσέγγισης των χωρών καταγωγής. Πολλές τρίτες χώρες έχουν μεριμνήσει για τον επαναπατρισμό των πολιτών τους είτε άμεσα είτε με τη βοήθεια της ΕΕ. Ο Frontex έχει στηρίξει τις πρώτες ανθρωπιστικές πτήσεις οικειοθελούς επιστροφής από την Πολωνία προς το Τατζικιστάν και την Κιργιζία, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη περαιτέρω ανθρωπιστικές πτήσεις οικειοθελούς επιστροφής. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης για τη δημιουργία μηχανισμού στήριξης των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως η Μολδαβία, στο έργο του επαναπατρισμού υπηκόων τρίτων χωρών που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές.

8. TAXΕΙΕΣ, ΕΥΕΛΙΚΤΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Η Επιτροπή έλαβε άμεσα μέτρα για να συμβάλει στην κινητοποίηση χρηματοδοτικής στήριξης των κρατών μελών που φιλοξενούν άτομα που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές της Ουκρανίας. Τα μέτρα αυτά βασίζονται στο ευρύτατο φάσμα βοήθειας που είναι ήδη διαθέσιμη στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης, της πολιτικής συνοχής και των ταμείων εσωτερικών υποθέσεων. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται επενδύσεις σε υποδομές, εξοπλισμό, υπηρεσίες στους τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της στέγασης, της υγείας, της κοινωνικής και της παιδικής μέριμνας. Μια άλλη πηγή άμεσης βοήθειας είναι το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους.

Η πρόταση σχετικά με τη **δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη (CARE)**²⁷, η οποία πρόκειται να εγκριθεί **από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο** τις προσεχείς ημέρες, διευκολύνει την ευέλικτη χρήση της χρηματοδότησης που εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη από τα προγράμματα της περιόδου 2014-20. Ειδικότερα, θα επιτρέψει την πιο ευέλικτη και εναλλασσόμενη χρήση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Όλες οι δαπάνες που αφορούν τα άτομα που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές θα είναι αναδρομικά επιλέξιμες, αρχής γενομένης από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022. Το μέτρο αυτό θα επιτρέψει την άμεση κινητοποίηση της χρηματοδότησης, χωρίς να χρειάζεται να περιμένουμε την

²⁶ Παραδείγματα τέτοιας στήριξης από τον τομέα των μεταφορών παρέχουν οι αεροπορικές εταιρείες, οι σιδηροδρομικές εταιρείες, οι εταιρείες λεωφορείων και οι ναυτιλιακές εταιρείες που προσφέρουν δωρεάν ή με έκπτωση εισιτήρια σε όσους εγκαταλείπουν την Ουκρανία.

²⁷ COM (2022) 109 της 8.3.2022.

τροποποίηση των προγραμμάτων. Το έκτακτο ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % που εφαρμόζεται για την αντιμετώπιση της πανδημίας παρατείνεται κατά ένα έτος, γεγονός που θα ελαφρύνει την επιβάρυνση των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών προϋπολογισμών, αποδεσμεύοντας κονδύλια για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών. Αυτές οι δυνατότητες ευελιξίας αναμένεται επίσης να συμβάλουν στη στήριξη πολλών ΜΚΟ που διαδραματίζουν σήμερα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην υποδοχή νέων αφίξεων στα κράτη μέλη και στην παροχή των βασικών υπηρεσιών που αυτά χρειάζονται.

Με τις τροποποιήσεις των **ταμείων εσωτερικών υποθέσεων** θα αποδεσμευτεί η πρόσβαση σε μη δαπανηθέντα ποσά που είχαν προηγουμένως διατεθεί για ειδικούς σκοπούς στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης κατά την περίοδο 2014-20, και θα δοθεί στα κράτη μέλη η ευελιξία να χρησιμοποιήσουν τους πόρους αυτούς για την κάλυψη των νέων αναγκών²⁸.

Επιπλέον, η διαθέσιμη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του **REACT-EU**, ιδίως η δόση του 2022 ύψους έως 10 δισ. EUR, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εάν συνάδει με τον στόχο της διασφάλισης της ανάκαμψης μετά την πανδημία. Για την παροχή στήριξης προς τα κράτη μέλη, και ιδίως εκείνα που βρίσκονται πλησιέστερα στα σύνορα της ΕΕ με την Ουκρανία, θα διατίθενται πληρωμές προχρηματοδότησης ύψους **3,4 δισ. EUR** στο πλαίσιο του REACT-EU για την επιτάχυνση της πρόσβασης σε κονδύλια.

Σημαντική χρηματοδότηση διατίθεται επίσης στο πλαίσιο του δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 τόσο από τα ταμεία εσωτερικών υποθέσεων όσο και από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής. Τα κράτη μέλη μπορούν να ξεκινήσουν ήδη από τώρα επιλέξιμα έργα, καθώς οι δαπάνες είναι επιλέξιμες για επιστροφή από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Με την αυξημένη ευελιξία στη χρήση των διαθέσιμων πόρων από την προηγούμενη και την τρέχουσα δημοσιονομική περίοδο, τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους διάφορες επιλογές χρηματοδότησης για να στηρίξουν τα άτομα που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές της Ουκρανίας. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες καλούνται να αξιοποιήσουν αυτές τις επιλογές, να επιταχύνουν τον προγραμματισμό όλων των ταμείων και να συμπεριλάβουν μέτρα στήριξης των ατόμων που εγκαταλείπουν τις εμπόλεμες περιοχές της Ουκρανίας.

Για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες σε αυτόν τον τομέα, δημιουργείται **υπηρεσία μίας στάσης**, στην οποία θα συμμετέχουν όλοι οι σχετικοί εμπειρογνώμονες της Επιτροπής προκειμένου να προσεγγίσουν όλους τους σχετικούς ομολόγους τους στα κράτη μέλη με σκοπό την παροχή ολοκληρωμένης καθοδήγησης και εξατομικευμένης στήριξης για τον τρόπο βελτιστοποίησης της χρήσης της χρηματοδότησης που παρέχει η ΕΕ. Η εν λόγω υπηρεσία θα παρέχει εμπειρογνωσία ώστε να δίνονται απαντήσεις σε συγκεκριμένες ερωτήσεις των κρατών μελών σε πραγματικό χρόνο. Αποστέλλονται επίσης επιτόπιες ομάδες στα κράτη μέλη για την παροχή καθοδήγησης και υποστήριξης επί τόπου.

Το **Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης** παρέχει εξατομικευμένη στήριξη για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν θεσμική ικανότητα· μπορεί επίσης να αξιοποιηθεί για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις νέες συνθήκες. Η Επιτροπή δημοσίευσε ειδική πρόσκληση υποβολής προτάσεων²⁹ για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων αναγκών των κρατών μελών στο πλαίσιο του πολέμου. Τα κράτη θα είναι σε θέση να ζητούν τεχνική υποστήριξη στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης για την ένταξη των μεταναστών προκειμένου να βοηθούνται στην παροχή ταχείας

²⁸ COM (2022) 112 της 8.3.2022.

²⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_1867

πρόσβασης σε υπηρεσίες ζωτικής σημασίας, όπως η στέγαση, η εκπαίδευση, η απασχόληση και η απορρόφηση κονδυλίων της ΕΕ. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο εν εξελίξει έργων για την ένταξη των μεταναστών και η «εγγύηση για τα παιδιά» μπορούν να προσαρμοστούν ταχέως στις νέες ανάγκες που προκύπτουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Επτά κράτη μέλη έχουν ήδη δρομολογήσει σχέδια για τη βελτίωση της στήριξης προς τους μετανάστες, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αναγνώριση των δεξιοτήτων και την απασχόληση, τα οποία μπορούν να αναπροσαρμοστούν για να καλύψουν τις νέες ανάγκες. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν ειδικά μέτρα για την ταχεία κινητοποίηση της τεχνικής υποστήριξης.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για την υποδοχή εκατομμυρίων ανθρώπων μετά τη ρωσική επίθεση στην Ουκρανία χρειάστηκε και θα εξακολουθήσει να απαιτείται μια άνευ προηγουμένου ανταπόκριση από την ΕΕ όσον αφορά την αλληλεγγύη, τον συντονισμό και την αμοιβαία στήριξη. Η παρούσα ανακοίνωση δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή αξιοποιεί κάθε διαθέσιμο εργαλείο — όσον αφορά τον συντονισμό, την οργάνωση και τη χρηματοδότηση — για να στηρίξει τις εργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη στα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε καθημερινή επαφή με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως η επιχειρηματική κοινότητα, οι ΜΚΟ και οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Τα κράτη μέλη χρειάζονται άμεσες απαντήσεις σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των νέων προκλήσεων και των νέων αρμοδιοτήτων που τους αναλογούν δυνάμει της οδηγίας για την προσωρινή προστασία.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της διαθέτουν τους πόρους, τις γνώσεις και την εμπειρογνώσια για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων. Διαθέτουμε τα δίκτυα και τις διαδικασίες, καθώς και την αποφασιστικότητα που απαιτείται για την επίτευξη αποτελεσμάτων. Επί του παρόντος πρέπει να συνδυαστούν τα ανωτέρω ώστε να εξασφαλιστεί, με συντονισμένη δράση, η παροχή της αναγκαίας στήριξης σε όλα τα κράτη μέλη. Μαζί θα μετουσιώσουμε την καλή θέληση των Ευρωπαίων σε πρακτική βοήθεια για τα εκατομμύρια ανθρώπους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους λόγω της ρωσικής επίθεσης.

Αν και τώρα δίνεται έμφαση στην αντιμετώπιση των άμεσων και μεσοπρόθεσμων αναγκών, η παρούσα κατάσταση χρησιμεύει ως περαιτέρω υπενθύμιση της ανάγκης να τεθεί σε εφαρμογή ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της μετανάστευσης και του ασύλου.

Η Επιτροπή καλεί όλα τα θεσμικά όργανα να εξετάσουν ταχέως την παρούσα ανακοίνωση, διότι η επικείμενη σύνοδος του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων που έχει προγραμματιστεί για τις 28 Μαρτίου 2022 παρέχει την ευκαιρία στους υπουργούς Εσωτερικών να προωθήσουν τα σχετικά στοιχεία.